

RAPPORT
betreffende een
Flora & Faunaonderzoek
De Kolk te Oud Ade

Datum : 24 december 2013
Kenmerk : 1309F720/DBI/rap2

Vrijgave : De heer C. Brouwer bba
(projectleider)



.....

Opdrachtgever : Van der Geest Oud Ade BV
: De heer J.J.F. van der Geest
: Postbus 31
: 2375 ZG RIJPWETERING

© IDDS bv. Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm,
elektronisch of anderszins zonder voorafgaande,
schriftelijke toestemming van de uitgever.

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied en toekomstige situatie	3
1.3	Beschermingskader	5
2.	WERKWIJZE	6
2.1.	Bronnen- en literatuuronderzoek	6
2.2.	Biotoets	6
3.	ONDERZOEKSRESULTATEN	7
3.1.	Bronnen- en literatuurstudie	7
3.2	Biotoets	8
4.	TOETSING AAN NATUURWETGEVING.....	11
4.1.	Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet	11
4.2.	Toetsing effect op de beschermde gebieden	13
5.	CONCLUSIES.....	14
5.1	Flora- en faunawet.....	14
5.2	Gebiedsbescherming.....	15
	Literatuurlijst.....	16
	Bijlage 1 Beschermingskader	17

1. INLEIDING

In opdracht van Van der Geest Oud Ade BV is een flora & fauna onderzoek verricht op de projectlocatie De Kolk te Oud Ade.

1.1 AANLEIDING

De opdrachtgever is voornemens nieuwbouw (woningen en bijbehorende infrastructuur) te realiseren ter plaatse van het plangebied te Oud Ade. Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, verplicht de Flora- en faunawet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij wet beschermde soorten. Uitgangspunt bij dit flora- en faunaonderzoek vormt de vigerende Flora- en faunawet (25 mei 1998). In deze wet staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is.

Het doel van dit flora- en faunaonderzoek is dan ook het onderzoeken en rapporteren van het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten en andere bijzondere natuurwaarden in het plangebied. Van eventueel voorkomende beschermde soorten is beoordeeld of de soort of populatie door de geplande ingreep schade ondervindt. Op basis van deze aspecten is de afweging gemaakt of het wel of niet nodig is om gedurende de uitvoering te voldoen aan een aantal randvoorwaarden en/of het nodig is om een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75 lid 5 en lid 6, sub C.

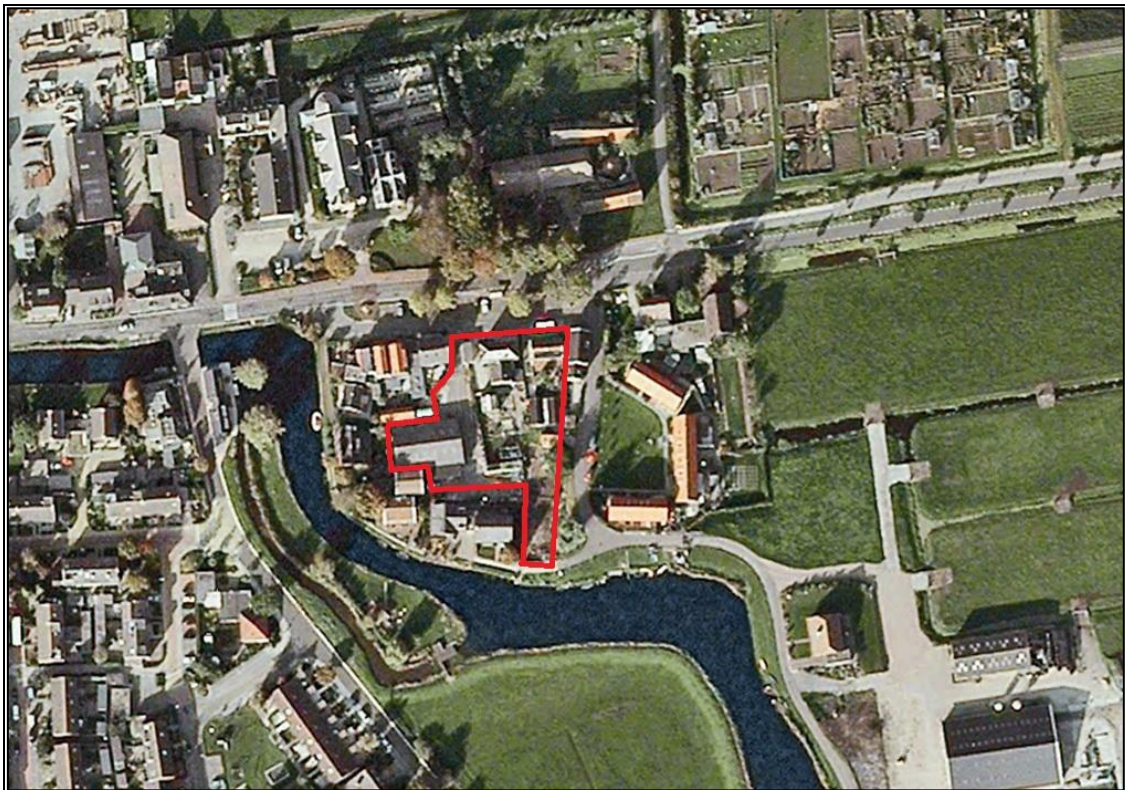
1.2 PLANGEBIED EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

Het plangebied (zie figuur 1.1 en 1.2) is gelegen aan de Kolk 3 en 4 te Oud Ade, provincie Zuid-Holland. Het plangebied bestaat voornamelijk uit woonhuizen met bijbehorende schuurtjes, garages, tuinen, schuttingen/beplanting en infrastructuur. Aan de zuidoostzijde bevindt zich een braakliggend perceel, dat is verruigd met braam en meerjarige kruiden. Aan de zuidwestzijde bevindt zich een grote loods. Beplanting is aanwezig in de vorm van uitheemse struwelen, enkele solitaire essen en klimop aan de schuttingen.

De geplande ontwikkeling bestaat uit de realisering van nieuwbouw in de vorm van woningen met bijbehorende infrastructuur. Hiertoe is het nodig om de bestaande bebouwing en bijbehorende elementen te slopen/verwijderen. Het plangebied wordt omgeven door woonhuizen. Ten westen en ten zuiden van het plangebied stroomt de Ade. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd in of nabij de Ade. Dit geldt eveneens voor de aanwezige sloot, direct ten oosten van het plangebied.



Figuur 1.1: Ligging plangebied (rood omcirkeld)



Figuur 2.2: Begrenzing plangebied (rood omkaderd)

1.3 BESCHERMINGSKADER

Wetgeving

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet van 1998. De Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden. Deze gebieden bestaan uit Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Natura2000 gebieden is de overkoepelende naam voor de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Activiteiten die schade toebrengen aan de beschermde natuur zijn verboden. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming en behoud van het in wild levende planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Het uitgangspunt van de wet is het nee, tenzij principe. Dit betekent dat geen schade mag worden toegebracht, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn beschermd. Een uitgebreidere beschrijving van de natuurwetgeving is opgenomen als bijlage 1.

Beleid

Door grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn in Nederland veel natuurgebieden en verbindingen tussen deze gebieden verloren gegaan. Om deze reden is de EHS in werking gesteld om enerzijds bestaande verbindingen te beschermen en anderzijds om nieuwe verbindingen te creëren. Op deze manier wordt een goed functionerend netwerk tussen natuurgebieden gerealiseerd. Bescherming van de EHS geschiedt volgens het "Nee, tenzij..." principe. Ruimtelijke ingrepen met een significant negatief effect zijn alleen toegestaan in het geval geen alternatieven aanwezig zijn en er sprake is van een groot maatschappelijk belang.

2. WERKWIJZE

2.1. BRONNEN- EN LITERATUURONDERZOEK

Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een literatuur- en kaartstudie naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied. Hierbij zijn zowel de eigen waarden van het plangebied als ook de waarden van het plangebied voor de bredere omgeving beschouwd. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen (verspreiding op basis van 5 bij 5 kilometerhokken) en ingevoerde waarnemingen op internetsites. Op basis van de bekende verspreiding in combinatie met de biotooptoets wordt beoordeeld in hoeverre het mogelijk is dat beschermde planten- en diersoorten voorkomen in het plangebied. In hoofdstuk 3.1. worden de resultaten van het bronnen- en literatuuronderzoek per soortgroep in een tabel weergegeven. Algemene beschermde soorten (tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn in Nederland dusdanig algemeen dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

Beschermde gebieden

Om te onderzoeken of de geplande ontwikkeling effect heeft op eventueel in de omgeving aanwezige beschermde gebieden zijn kaarten geraadpleegd van de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Op basis van dit kaartmateriaal, de aard van de geplande ontwikkeling, de grootte van het plangebied en expert judgement, is een inschatting gemaakt in hoeverre de geplande ontwikkeling leidt tot een negatief effect op de betreffende beschermde natuurwaarden. Hiervoor zijn de onderstaande bronnen geraadpleegd.

Internet

- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>;
- <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>.

2.2. BIOTOOPTOETS

Het doel van de biotooptoets is om een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Tijdens het veldbezoek was het mogelijk om in het woonhuis van Kolk 4 de zolderruimten te inspecteren op aanwezigheid van soorten. De bewoners van Kolk 3 waren niet thuis op het moment dat de biotooptoets werd uitgevoerd. Wel was het mogelijk om van alle woonhuizen de achtertuinen te inspecteren. Via ramen en andere openingen was het tevens mogelijk om voldoende beeld te verkrijgen van binnenzijden van loods, garages en schuurtjes.

Beschermde en/of bijzondere soorten die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen zijn geregistreerd. Op het moment dat de biotooptoets is uitgevoerd zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld.

Voor planten geldt voor de meeste soorten dat deze alleen gedurende de bloeiperiode waarneembaar zijn. Om deze reden wordt voor planten voornamelijk gelet op de vegetatiestructuur en abiotische omstandigheden van de standplaats. Op die manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen, maar niet tijdens de biotooptoets zijn waargenomen. Gedurende de biotooptoets is de lijst welke tijdens het bron- en literatuuronderzoek is opgesteld, gecontroleerd en bijgewerkt.

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

3.1. BRONNEN- EN LITERATUURSTUDIE

Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

In de onderstaande tabel worden de resultaten weergegeven uit het bronnen- en literatuuronderzoek. In deze tabel zijn alleen de zwaarder beschermde soorten opgenomen waarvan het voorkomen is vastgesteld in (de directe omgeving van) het plangebied. Het betreft onderstaande soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en vogels die een jaarrond beschermde status bezitten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en vogels die alleen jaarrond beschermd zijn als daar zwaarwegende redenen voor zijn (categorie 5). Gekeken is naar de verspreiding van de vogelsoorten uit categorie 1-4 en naar vogelsoorten uit categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied. Voor een uitgebreidere omschrijving van de tabellen en categorieën van de vaste nesten van vogels wordt verwezen naar bijlage 1.

SOORTGROEP	SOORTEN	OPMERKINGEN	BRONNEN
VOGELS			
Categorie 1 – 4	Ooievaar, buizerd, grote gele kwikstaart, huismus		1
Categorie 5	Torenvalk, boerenzwaluw, pimpelmees, spreeuw		1
VLEERMUIZEN			
Gebouwbewonende soorten	Meervleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger		1, 2
Gebouw- en boombewonende soorten	Baardvleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis		1, 2
Boombewonende soorten	Rosse vleermuis		1, 2
ZOOGDIEREN			
Tabel 3	Waterspitsmuis, noordse woelmuis	Waarnemingen omgeving	1, 2
REPTIELEN EN AMFIBIEËN			
Tabel 3	Rugstreepd	Waarnemingen omgeving	1, 3, 4
OVERIGE SOORTGROEPEN			
Vissen	-	Niet onderzocht vanwege ontbreken oppervlaktewater in plangebied	-
Dagvlinders	-	Geen meldingen	
Libellen	-	Geen meldingen	
Overige insecten	-	Geen meldingen	
Kreeftachtigen	-	Geen meldingen	
Tweekleppigen	-	Geen meldingen	
Vaatplanten	-	Geen meldingen	

1. Waarneming.nl (geraadpleegd op 03-12-2013)
2. Werkatlas Zoogdieren van Zuid-Holland (2011)
3. De amfibieën en reptielen van Nederland (2009)
4. Ravon.nl (geraadpleegd op 3 december 2013)

Beschermde gebieden

In de directe omgeving van het plangebied (binnen een straal van vijf kilometer) komen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 geen beschermde natuurgebieden voor. Al deze gebieden bevinden zich op grotere afstand ten opzichte van het plangebied. Hetzelfde geldt voor gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

3.2 BIOTOOPTOETS



Loods en vervallen garage



Woonhuis Kolk 3 (voorste woning)



Achtertuint Kolk 3, schuurtje en garage



Braakliggend perceel

Figuur 3.1 Impressie plangebied

Oud Ade betreft een kleine kern die gelegen is in het poldergebied, grofweg tussen Leiden en Roelofarendsveen. De kern wordt doorsneden door de Ade. Het plangebied bevindt zich aan de oostzijde van de kern en ten noordoosten van de Ade. De begrenzing van het plangebied bevindt zich volledig binnen het bebouwde gebied.

Aan de noordzijde zijn enkele woonhuizen aanwezig (Kolk 3 en 4). Beide woonhuizen zijn in relatief slechte staat. Spouwen ontbreken in beide woonhuizen. De zolderruimten en dakbetimmeringen zijn toegankelijk voor vleermuizen en vogels door beschadigingen en ruimte tussen de dakgoot/dakpannen. Dit is met name geconstateerd bij woonhuis 4, omdat het hier ook mogelijk was om de zolderruimte te inspecteren. In dit woonhuis bevonden zich twee zolderruimten op twee verschillende verdiepingen. De zolderruimte op de 1e verdieping wordt gebruikt als woonkamer door de bewoner.

Door de aanwezige ramen komt hier veel daglicht binnen. Gezien het gebruik en de inval van zonlicht is deze ruimte niet geschikt voor broedvogels en vleermuizen. De bovenste zolderruimte wordt niet gebruikt door de bewoner. Hoewel beduidend donkerder, vindt ook hier inval van daglicht plaats. Omdat de bodem niet heel stevig oogde, is deze zolderruimte niet volledig onderzocht. Vanaf de toegang was de zolder wel goed te overzien. Vanaf de waarnemingslocatie werden twee nesten van kauwen waargenomen. Onder de dakbetimmering bevindt zich een balkenconstructie, waarachter vleermuizen een hangplek kunnen vinden. Uitwerpselen of andere sporen van vleermuizen zijn echter niet waargenomen. Omdat de zolderruimte daarnaast door kauwen wordt gebruikt en gezien de lichtinval, is het goed mogelijk dat hangende vleermuizen ten prooi vallen aan de aanwezige kauwen. De zolderruimte is hiermee weinig geschikt voor vleermuizen. Van buitenaf is waargenomen dat ter hoogte van de zolderruimte ter plaatse van Kolk 3 een groot raam aanwezig is. Naar verwachting treedt ook hier veel lichtval binnen.

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen wel in de bebouwing in de directe omgeving voorkomen. Het is dan goed mogelijk dat de beplanting rondom het plangebied wordt gebruikt als onderdeel van het foerageergebied van deze dieren. Gezien het oppervlak van de aanwezige tuinen, zijn deze niet van structureel belang als foerageergebied.



Figuur 3.2 Nest kauw op zolder Kolk 4

In de achtertuinen zijn kleine oppervlakten gras aanwezig, die door achterstallig onderhoud een ruwe structuur bezitten en waarin diverse kruidachtigen aanwezig zijn. Hier zijn soorten waargenomen als straatgras, paardenbloem, witte klaver, melkdistel spec., grote brandnetel en ridderzuring. De schuurtjes en garages zijn eveneens in relatief slechte staat. In de achtertuin van Kolk 3 bevinden zich twee opgehangen nestkasten. Het invlieggat van beide nestkasten is relatief groot en vermoedelijk bedoeld voor de huismus. Tijdens de biotooptoets kon niet worden achterhaalt/bevestigd of de nestkasten daadwerkelijk in gebruik waren door de huismus. In de doorgang tussen de woningen van Kolk 3 en 4 bevindt zich een lage muur (enkele decimeters hoog), welke een geschikte groeiplek voor muurflora vormt. Op deze lage muur is een groeiplek gevonden van gewone eikvaren en mannetjesvaren.

De garage behorende bij Kolk 4 is niet meer in gebruik. De bovenste verdieping is volledig vervallen en deels begroeid met klimop. Op de begane grond zijn tijdens de biotooptoets twee nesten gevonden van de huismus. De bodem van de garage heeft zich dankzij het extensieve gebruik en de beschaduwing ontwikkeld tot een geschikte groeiplaats voor varen. Tijdens de biotooptoets zijn diverse mannetjesvarens aangetroffen en één exemplaar van de tongvaren (tabel 2, Flora- en faunawet).

In de achtertuin van Kolk 4 is een taxus aanwezig, waarin een verlaten lijsternest is aangetroffen. De dichte begroeiing van de klimop op de bovenste verdieping van de garage functioneert mogelijk als vaste rustplaats en/of winterverblijfplaats van de huismus. De aanwezige taxus heeft een te transparante kroon om te functioneren als vaste rustplaats van de huismus.



Figuur 3.3 Tongvaren in garage Kolk 4

Aan de westzijde bevindt zich een loods. Door het ontbreken van geschikte tussenruimte en het dak bestaande uit golfplaten, is deze weinig interessant voor broedvogels en vleermuizen.

Voor de gierzwaluw heeft het plangebied geen betekenis. De aanwezige bebouwing is niet interessant voor deze soort als broedgebied. Omdat gierzwaluwen hun nestlocatie vliegend bereiken, hebben de vogels een ruime aanvliegbaan nodig. Veelal vliegen de dieren dan via de onderzijde de dakrand binnen. De woonhuizen aan Kolk 3 en 4 bevinden zich te dicht bij de aangrenzende boombepanting van de Leidseweg, zodat een ruime aanvliegeroute ontbreekt. Het dak van Kolk 3 is daarnaast te laag bij de grond. Buiten de genoemde vogelsoorten zijn in de tuinen ook individuen waargenomen van Turkse tortel en winterkoning.

Ten zuiden van de achtertuinen bevindt zich een braakliggend perceel, dat is verruigd door braam, meerjarige kruiden als guldenroede en ridderzuring en opslag van onder andere es.

Direct ten oosten van het braakliggende perceel en daarmee buiten de begrenzing van het plangebied, bevindt zich een smalle en dichtbegroeide sloot. Deze sloot mondt vermoedelijk uit in de Ade zelf, welke zich in de directe omgeving bevindt. De Ade vormt mogelijk geschikt leefgebied voor beschermde vissoorten als de kleine modderkruiper. De genoemde sloot heeft vermoedelijk weinig betekenis voor deze soort. Aangezien oppervlaktewater zelf in het plangebied ontbreekt, is het voorkomen van beschermde vissoorten uit te sluiten. Voor de in de bronnen- en literatuurstudie vermelde rugstreeppad is geen geschikt leefgebied aangetroffen binnen het plangebied. De rugstreeppad is een soort van pionierssituaties, bijvoorbeeld onbegroeide poelen op kale bodem. Dergelijk habitat ontbreekt binnen het plangebied. Geschikt habitat voor de vermelde waterspitsmuis en noordse woelmuis ontbreekt eveneens binnen het plangebied. Deze soorten komen voor in zeer natte graslanden, ruigten en goed ontwikkelde oevervegetaties.

In de directe omgeving zijn in het poldergebied enkele hazen waargenomen (tabel 1, Flora- en faunawet). Het plangebied heeft geen betekenis voor deze soort.

4. TOETSING AAN NATUURWETGEVING

4.1. TOETSING EFFECT OP BESCHERMDE SOORTEN FLORA- EN FAUNAWET

Broedvogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat het nest eenmalig wordt gebruikt, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten.

In het plangebied is geschikt broedhabitat aanwezig voor verschillende soorten algemeen voorkomende broedvogels, zoals winterkoning en kauw. Met deze broedvogels kan echter in het algemeen relatief makkelijk rekening worden gehouden door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen (indicatief de periode maart-augustus). Mochten er tijdens broedseizoenen werkzaamheden (moeten) plaatsvinden, dan kan het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet in dit geval worden voorkomen door:

- de werkzaamheden te starten voor aanvang van het broedseizoen, ofwel buiten de periode maart-augustus.

Verblijfplaatsen van vogels, die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 4 van de vaste nesten (zie bijlage 1). Gedurende de biotooptoets zijn twee nesten waargenomen van de huismus en twee nestkasten die mogelijk in gebruik zijn door de huismus. Deze nesten en nestgelegenheid zal verdwijnen bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling. Net als bij de overige vogelsoorten, geldt dat voor de huismus eveneens rekening gehouden moet worden met de broedperiode. De werkzaamheden moeten starten buiten de periode maart-augustus. Indien het verwijderen van nesten niet kan worden voorkomen, moet conform de soortenstandaard 'Huisumus' van Dienst Regelingen, twee nesten per te verwijderen nest/nestgelegenheid worden gecompenseerd in het plangebied of de directe omgeving ervan. In totaal moeten dus acht nesten worden gecompenseerd. Het compenseren van nesten kan plaatsvinden door het aanbrengen van nestgelegenheden (vogelvides en/of duurzame nestkast) in de nieuwbouw.

Aangrenzend aan het plangebied bevinden zich meerdere tuinen met klimopbegroeiing. Hier is het voor de huismus mogelijk om een alternatieve rustplaats te vinden, voor zover deze nog niet worden gebruikt. Bij de toekomstige inrichting kan daarnaast ook worden gezorgd dat rustplekken aanwezig zijn, door het aanbrengen van met klimop (of andere muurgroeiende planten) begroeide muren of het aanplanten van wintergroene struwelen (bijvoorbeeld hulst). Dit laatste is geen verplichting, maar kan als aanbeveling worden gezien.

Voor de soorten genoemd in categorie 5 van de vaste nesten geldt dat deze alleen jaarrond zijn beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. De waargenomen soorten komen algemeen voor in de regio. Derhalve zijn er geen ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. Uiteraard geldt wel hetzelfde als voor de broedvogels in het algemeen, dat in gebruik zijnde nesten niet verstoord mogen worden.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de soort maken vleermuizen gebruik van openingen in gebouwen en bomen als vaste rust- en verblijfplaats. Gebouwbewonende soorten verblijven met name in tussenruimte als spouwen of op zolders. Boombewonende soorten verblijven in holten, gaten of scheuren in voornamelijk grote, oudere bomen. Naast vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn ook structureel van belang zijnde foerageergebieden en vliegroutes beschermd.

In de aanwezige bomen in het plangebied ontbreken openingen in de vorm van holten en scheuren, en daarmee ook geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Verstoring van vleermuisverblijven in bomen is dan ook niet aan de orde.

Tijdens de biotooptoets zijn geen indicaties (uitwerpselen, openingen, etc.) waargenomen dat de aanwezige bebouwing geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. De enige mogelijkheid bevindt zich tussen de dakbetimmering. Spouwen en andere tussenruimte ontbreken. De aanwezige zolderruimten zijn niet geschikt voor vleermuizen. Voor winterverblijfplaatsen is het nodig dat de verblijfplaatsen een stabiel en koel microklimaat moeten bezitten. Voor de kraamverblijfplaatsen geldt dat de verblijven een stabiel en warm microklimaat moeten bezitten. Naar verwachting is het microklimaat tussen de dakbetimmering weinig stabiel, gezien de mate van isolatie en het gebruik van (een deel van) de zolderruimte door de bewoners (gebruik verwarming). Om deze reden zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in de aanwezige bebouwing niet te verwachten.

Grondgebonden zoogdieren

Strikter beschermde soorten zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten in het plangebied vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Effecten op deze soorten ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling zijn dan ook niet te verwachten.

Vissen

In het plangebied ontbreekt oppervlaktewater en daarmee ook geschikt leefgebied voor vissen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en omdat de voorgenomen ontwikkeling geen betrekking heeft op de aanwezige oppervlaktewateren in de directe omgeving, zijn effecten op strikter beschermde soorten niet aan de orde.

Amfibieën

Strikter beschermde soorten zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten in het plangebied vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Effecten op deze soorten ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling zijn dan ook niet te verwachten.

Vaatplanten

In het plangebied is een groeiplaats aanwezig van de tongvaren, in totaal één exemplaar. Deze groeiplaats zal verdwijnen ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling. Om te voorkomen dat deze groeiplaats verdwijnt, is het nodig deze te verplaatsen. Voor het verplaatsen van planten in deze beschermingscategorie is het nodig om te werken met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Afhankelijk van de gedragscode waarmee wordt gewerkt is het nodig om een ecologisch werkprotocol op te stellen, waarin de mitigerende en compenserende maatregelen concreet zijn uitgewerkt. Zo moet hierin worden beschreven waar de plant naar toe wordt verplaatst en dat afstemming plaatsvindt met de plaatselijke beheerder/grondeigenaar van de nieuwe groeilocatie. Met behulp van dit werkprotocol wordt aantoonbaar gemaakt dat wordt gehandeld conform een goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt met een dergelijke gedragscode, is een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet benodigd.

Overige soortgroepen

Overige strikter beschermde soorten zijn niet waargenomen tijdens de uitgevoerde veldbezoeken. Op basis van de aanwezige biotopen in het plangebied worden deze soorten ook niet verwacht. Derhalve zijn er geen belemmeringen te verwachten vanuit de Flora- en faunawet.

4.2. TOETSING EFFECT OP DE BESCHERMDE GEBIEDEN

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied is geen onderdeel van een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De geplande ingreep is niet van dien aard dat een negatief effect wordt verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen van de aanwezige beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied. Derhalve mag verwacht worden dat geen vergunningplicht aan de orde is vanuit de Natuurbeschermingswet, en dat vanuit dat oogpunt geen belemmeringen aan de orde zijn.

Ecologische hoofdstructuur

Voor de ecologische hoofdstructuur (EHS) geldt op basis van het rijksbeleid (Nota Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Hiertoe geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Het plangebied vormt zelf geen onderdeel van de EHS. De wezenlijke kenmerken en waarden van de aanwezige EHS in de directe omgeving wordt niet aangetast ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling.

5. CONCLUSIES

5.1 FLORA- EN FAUNAWET

In onderstaande tabel zijn de strikter beschermde (tabel 2 of 3) soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijk in het plangebied voorkomen (tabel 5.1). Tevens zijn de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling, evenals de eventuele noodzaak voor nader onderzoek en/of een ontheffingsprocedure in het kader van de Flora- en faunawet opgenomen. Vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet zijn nodig.

Tabel 5.1 Strikter beschermde soorten en/of soortgroepen mogelijk in het plangebied

Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Besluit Minister noodzakelijk?	Bijzonderheden en/of opmerkingen
Huismus	Ja	Nee	Nee	Mits wordt gewerkt buiten het broedseizoen en het aantal te verwijderen nesten wordt gecompenseerd, zie paragraaf 4.1 voor gedetailleerder beschrijving
Broedvogels (algemeen)	Nee	Nee	Nee	Mits wordt gewerkt buiten het broedseizoen, zie paragraaf 4 voor gedetailleerder beschrijving
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	
Tongvaren	Ja	Nee	Nee	Uitvoeren mitigerende maatregelen conform een goedgekeurde gedragscode (zie paragraaf 4.1)

Zoals in hoofdstuk 4.1 beschreven is het voor de tongvaren nodig om te werken met een goedgekeurde gedragscode. Om aantoonbaar te maken dat wordt gewerkt conform een gedragscode, is het in veel gevallen nodig om een ecologisch werkprotocol op te stellen. In dit werkprotocol worden de uit te voeren maatregelen geconcretiseerd. Aan te bevelen is om ook het mitigeren en compenseren van de overige soortgroepen (broedvogels algemeen en huismus) op te nemen in de werkprotocol. Op deze manier is het zorgvuldig handelen voor alle aanwezige beschermde soortgroepen vastgelegd en geconcretiseerd in één document.

5.2 GEBIEDSBESCHERMING

De geplande ingreep is niet van dien aard dat een negatief effect op de beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied zijn te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet nodig.

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied vormt geen onderdeel van een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De geplande ingreep is niet van dien aard dat een negatief effect op de gestelde instandhoudingsdoelstellingen is te verwachten. Een verdere procedure in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is voor dit project dan ook niet noodzakelijk.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het plangebied vormt geen onderdeel van de EHS en de wezenlijke kenmerken en waarden worden zodoende niet aangetast.

IDDS bv
Noordwijk (ZH)

Literatuurlijst

Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Gerards, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat, 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. Brachytron jaargang 11 (2), Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Stichting EIS en De Vlinderstichting

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Zoogdieratlas.nl, 2011. Werkatlas zoogdieren Zuid-Holland, 1 november 2011.

Internet

www.ravon.nl

www.waarneming.nl

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>

Bijlage 1 Beschermingskader

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden, het beheer en het voorkomen van bepaalde schadelijke handelingen. In deze gebieden, bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten, staat instandhouding van soorten en systemen voorop.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Er zijn 77 gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Op dit moment staan in totaal 141 gebieden op de nominatie voor aanwijzing als Habitatrichtlijngebied.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het nee, tenzij beginsel. Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is de nieuwe AMvB in het Staatsblad gepubliceerd en daarmee in werking getreden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12. Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

1. algemene beschermde soorten (tabel 1)

Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld van een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets).

2. overig beschermde soorten (tabel 2)

Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.

3. streng beschermde soorten (tabel 3)

Dit zijn alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse dier- en plantsoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 5 & lid 6, sub C en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).

Vogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Dit geldt voor een relatief klein aantal soorten. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat deze het nest eenmalig gebruiken, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten.

Voor het verstoren van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Rond in gebruik zijnde nesten geldt een rustzone waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd totdat de vogels hun nest vanzelf weer hebben verlaten, dat wil zeggen nadat het broedsel is afgerond of de jongen zijn groot gebracht.

De lijst met jaarrond beschermde soorten is in augustus 2009 aangepast. Op de volgende categorieën van de vaste nesten gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
4. Vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen.
5. Vogels die in deze categorie vallen zijn niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het gaat hier weliswaar om nesten van vogels die regelmatig terugkeren naar de plaats waar deze soorten het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats is verdwenen, zich elders te vestigen.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde Rode Lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter, op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de Flora- en faunawet op de soort van toepassing is en zodoende de bescherming van de Flora- en faunawet geldt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren -voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden.